

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Název projektu: Rozvoj kompetencí pro udržitelnou budoucnost na Slezské univerzitě v Opavě
Reg. č. projektu: NPO_SU_MSMT-2122/2024-5

Název projektu	Rozvoj kompetencí pro udržitelnou budoucnost na SU
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-2122/2024-5

Udržitelná strategická koncepce a environmentální aspekty

Prezentace předmětu:
Strategický management

Vyučující:
Ing. Šárka Zapletalová, Ph.D.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Struktura přednášky:

1. Úvod do problematiky
 2. Podstata dlouhodobé udržitelnosti
 3. Udržitelná strategická koncepce
 4. Komponenty udržitelné strategické koncepce
 5. Environmentální udržitelnost a environmentální aspekty
 6. Environmentální aspekty
 7. Environmentální aspekty a environmentální výkonnost
 8. Environmentální aspekty a udržitelné podnikání
-

Udržitelnost

- Udržitelnost, jako multidimenzionální koncept, zahrnuje environmentální, sociální a ekonomické aspekty, které jsou vzájemně propojené a ovlivňují schopnost společnosti reagovat na výzvy, jako je změna klimatu.
 - Celkově lze říci, že udržitelnost vyžaduje komplexní přístup, který zahrnuje vzdělávání, politiku, ekonomické strategie a zapojení komunity.
-

Kroky vedoucí k dlouhodobé udržitelnosti

- 1. Strategické plánování:** Zavedení udržitelnosti do dlouhodobé vize firmy.
 - 2. Měření a reporting:** Zavedení systémů pro měření environmentální a sociální stopy (např. uhlíková stopa).
 - 3. Vzdělávání a komunikace:** Školení zaměstnanců a komunikace principů udržitelnosti navenek.
 - 4. Inovace:** Investice do výzkumu a vývoje nových produktů a služeb, které podporují udržitelnost.
-

Přínosy, výzvy a překážky dlouhodobé udržitelnosti

Přínosy pro podniky:

- **Konkurenční výhoda:** Spotřebitelé a investoři preferují firmy, které jsou odpovědné a transparentní.
- **Snížení rizik:** Lepší řízení environmentálních a sociálních rizik.
- **Zvýšení efektivity:** Nižší náklady díky optimalizaci zdrojů a procesů.
- **Reputace:** Posílení důvěry u zákazníků a partnerů.

Výzvy a překážky:

- **Finanční náklady:** Počáteční investice do udržitelných technologií mohou být vysoké.
 - **Regulační nejistota:** Různorodost právních rámců v různých zemích.
 - **Odpovědnost dodavatelského řetězce:** Zajištění udržitelnosti nejen ve vlastních procesech, ale i u dodavatelů.
-

Udržitelná strategická koncepce

- Udržitelná strategická koncepce se stává klíčovým prvkem v moderním podnikání, zejména v kontextu rychle se měnícího tržního prostředí a rostoucích očekávání zainteresovaných stran.
 - Udržitelná strategická koncepce představuje komplexní přístup, který integruje environmentální, ekonomické a sociální aspekty.
 - Udržitelná strategická koncepce se stává nezbytnou pro zajištění dlouhodobé úspěšnosti a odpovědnosti organizací v dnešním světě, kde jsou očekávání zainteresovaných stran stále vyšší a složitější
-

Význam udržitelné strategické koncepce

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Pomáhá chránit přírodní zdroje a biodiverzitu, což je nezbytné pro zachování zdravé planety pro budoucí generace.
 - Podporuje dlouhodobou ekonomickou prosperitu tím, že se zaměřuje na efektivní využívání zdrojů a inovace, což může vést k nové tvorbě pracovních míst a růstu.
 - Přispívá k rovnosti a spravedlnosti ve společnosti tím, že zajišťuje, že všechny skupiny obyvatelstva mají přístup k příležitostem a zdrojům.
 - Udržitelné strategie pomáhají čelit výzvám spojeným se změnou klimatu a snižují negativní dopady na životní prostředí.
 - Organizace, které implementují udržitelné praktiky, často získávají lepší reputaci, což může přitáhnout zákazníky a investice.
 - Umožňuje organizacím efektivně plánovat a reagovat na budoucí výzvy a potřeby, což je klíčové pro jejich přežití a úspěch.
 - Udržitelné praktiky často vedou k inovacím a novým technologiím, což může zlepšit konkurenceschopnost na trhu.
 - Podporuje aktivní zapojení různých zainteresovaných stran (komunity, zaměstnanců, investorů), což může posílit vztahy a důvěru.
-

Principy udržitelné strategické koncepce

- **Dlouhodobé plánování:** Udržitelné strategie se zaměřují na dlouhodobé cíle a plánování, aby se zabránilo krátkodobým rozhodnutím, která mohou mít negativní dopad na budoucnost
 - **Inovace a technologie:** Využívání nových technologií a inovativních přístupů k řešení udržitelných problémů, jako jsou obnovitelné zdroje energie nebo udržitelné zemědělství.
 - **Spolupráce a partnerství:** Udržitelnost často vyžaduje spolupráci mezi různými sektory, včetně vlád, podniků a neziskových organizací, aby byly dosaženy společné cíle.
 - **Měření a hodnocení:** Stanovení měřitelných cílů a pravidelně vyhodnocování pokroku, aby bylo možné upravit strategie podle aktuálních potřeb a výzev.
-

Komponenty udržitelné strategické koncepce

- **Ekonomická udržitelnost:** Zajištění stabilního ekonomického růstu a prosperity, která nebude na úkor přírodních zdrojů. To zahrnuje inovace, efektivní využívání zdrojů a podporu lokální ekonomiky.
 - **Sociální udržitelnost:** Zajištění rovnosti a spravedlnosti ve společnosti. To zahrnuje ochranu práv pracovníků, podporu různorodosti a zapojení komunity do rozhodovacích procesů.
 - **Environmentální udržitelnost:** Ochrana přírodních zdrojů a ekosystémů. To zahrnuje snižování emisí, efektivní využívání energie, ochranu biodiverzity a minimalizaci odpadu.
-

Ekonomická udržitelnost

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Ekonomická udržitelnost se vztahuje k schopnosti ekonomiky dlouhodobě fungovat a prosperovat, aniž by docházelo k vyčerpání zdrojů nebo poškození životního prostředí.
 - Mezi klíčové aspekty ekonomické udržitelnosti patří:
 - o Efektivní využívání zdrojů
 - o Diverzifikace ekonomiky
 - o Dlouhodobý růst
 - o Investice do inovací
 - o Zaměstnanost a pracovní podmínky
 - o Sociální odpovědnost
 - o Odolnost vůči krizím
-

Sociální udržitelnost

- Sociální udržitelnost se týká schopnosti společnosti zajistit spravedlivé a rovné příležitosti pro všechny její členy, a to jak v současnosti, tak i v budoucnosti.
- Cílem sociální udržitelnosti je vytvořit stabilní a soudržné společnosti, kde se lidé mohou podílet na rozhodovacích procesech a mají přístup ke kvalitním službám, jako je vzdělání, zdravotní péče a zaměstnání.

Mezi klíčové aspekty sociální udržitelnosti patří:

- o Rovnost a inkluze
 - o Participace
 - o Kvalita života
 - o Ochrana a podpora komunit
-

Environmentální udržitelnost

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Environmentální udržitelnost se zabývá ochranou a zachováváním přírodních zdrojů a ekosystémů pro budoucí generace. Je to koncept, který se snaží zajistit, aby lidské činnosti neohrožovaly životní prostředí a aby přírodní zdroje byly využívány způsobem, který je dlouhodobě udržitelný.
 - Cílem environmentální udržitelnosti je dosáhnout rovnováhy mezi ekonomickým rozvojem a ochranou životního prostředí, aby byla zajištěna kvalita života nejen pro současné, ale i pro budoucí generace.
 - Mezi klíčové aspekty environmentální udržitelnosti patří:
 - Ochrana biodiverzity
 - Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji
 - Snížení znečištění
 - Změna klimatu
 - Obnovitelné zdroje energie
-

Environmentální udržitelnost a environmentální aspekty

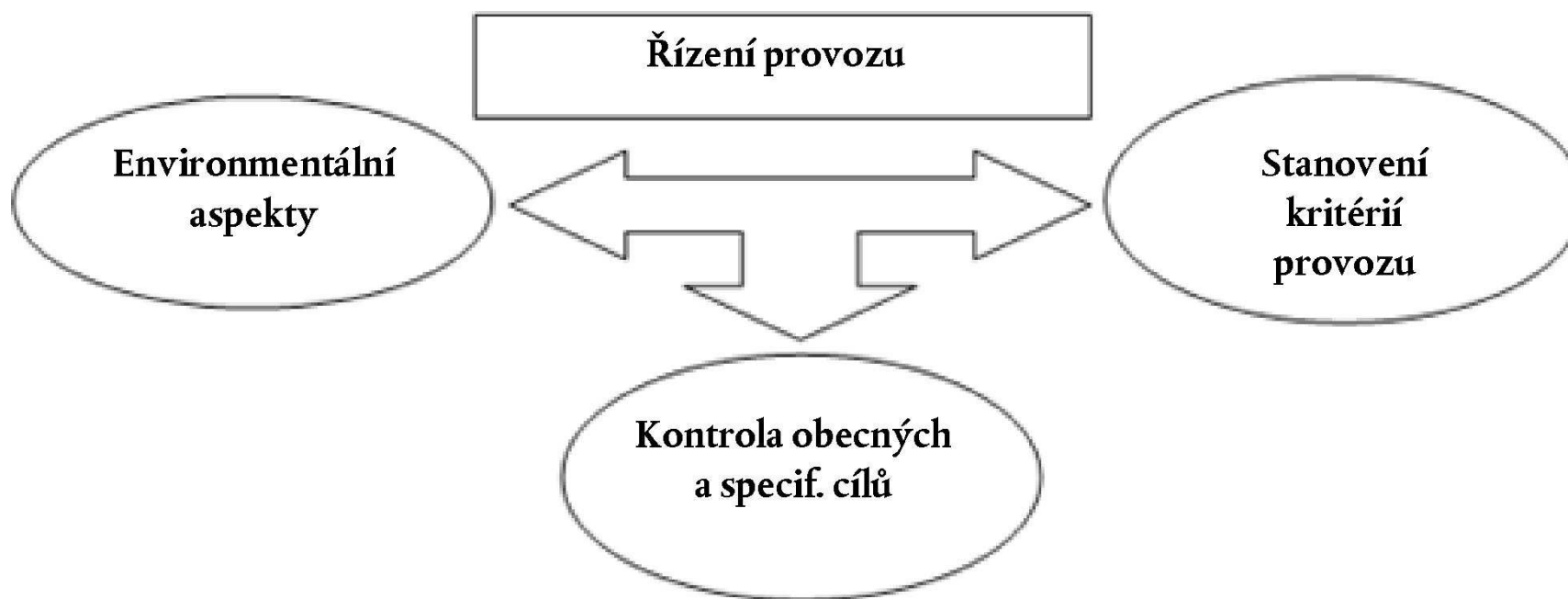
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vztah mezi environmentální udržitelností a environmentálními aspekty je úzký a vzájemně se ovlivňující.
 - **Environmentální udržitelnost** je široký koncept, který se zaměřuje na dosažení rovnováhy mezi lidskými aktivitami a ochranou životního prostředí. Cílem je zajistit, aby přírodní zdroje byly využívány odpovědně a aby ekologické systémy byly chráněny pro budoucí generace. Tato udržitelnost zahrnuje různé dimenze, jako je ochrana biodiverzity, udržitelné hospodaření s přírodními zdroji, minimalizace znečištění a přizpůsobení se změnám klimatu.
 - **Environmentální aspekty** se vztahují na konkrétní prvky a faktory, které ovlivňují životní prostředí.
 - Vztah mezi těmito dvěma pojmy je tedy takový, že environmentální aspekty představují konkrétní faktory, které se hodnotí a analyzují v rámci širšího rámce environmentální udržitelnosti. Ošetřování a zlepšování těchto aspektů je klíčové pro dosažení cílů environmentální udržitelnosti. Když jsou environmentální aspekty řízeny a zlepšovány, přispívá to k celkové udržitelnosti životního prostředí a zajišťuje zdravější a stabilnější ekosystémy.
-

Environmentální aspekty

- Environmentální aspekty jsou prvky činností, produktů a služeb organizace, které mají nebo mohou mít dopad na životní prostředí.
 - Tyto aspekty hrají klíčovou roli při řízení environmentálních rizik a implementaci environmentálního managementu, například v rámci systémů řízení podle normy ISO 14001.
 - Environmentální aspekty jsou úzce spojeny se sociální a environmentální odpovědností podniku.
 - Environmentální aspekt může způsobit *environmentální dopad (dopady)*.
 - Významný environmentální aspekt je aspekt, který má nebo může mít jeden environmentální dopad nebo více významných environmentálních dopadů
-

Environmentální aspekty a management podniku

Členění environmentálních aspektů

- Environmentální aspekty jsou členěny z pohledu vlivu podniku na
 - přímé
 - nepřímé.
 - Environmentální aspekty jsou dále členěny z pohledu vlivu na životní prostředí na
 - pozitivní
 - negativní.
-

Přímé environmentální aspekty

Jedná se o prvky činností, produktů a služeb, které jsou přímo spojené s činnostmi organizace a jsou pod její kontrolou. Patří zde:

- **Spotřeba zdrojů:**
 - Spotřeba energie (elektřina, plyn, fosilní paliva)
 - Spotřeba vody
 - Využívání nerostných surovin a jiných materiálů
 - **Emise a odpady:**
 - Emise skleníkových plynů (CO₂, CH₄)
 - Vypouštění odpadních vod
 - Produkce pevných odpadů (komunální, nebezpečné odpady)
 - **Znečištění ovzduší:**
 - Emise částic (PM10, PM2.5)
 - Chemické znečištění (NO_x, SO₂, VOC)
 - **Ovlivnění půdy a biodiverzity:**
 - Degradace půdy
 - Negativní dopady na místní ekosystémy
 - Úbytek biodiverzity (např. v důsledku kácení lesů)
-

Nepřímé environmentální aspekty

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Jedná se o prvky činností, produktů a služeb, které jsou výsledkem činností dodavatelů, zákazníků nebo partnerů, které organizace nemůže plně kontrolovat, ale může je ovlivnit. Patří zde:

- **Dodavatelské řetězce:**
 - Výroba a těžba surovin s vysokým environmentálním dopadem
 - Použití neobnovitelných zdrojů v dodavatelském řetězci
 - **Dopady produktů a služeb:**
 - Energetická náročnost a uhlíková stopa produktu během jeho životního cyklu
 - Vznik odpadů při používání nebo likvidaci produktu
 - **Dopravní a logistické procesy:**
 - Emise z přepravy materiálů nebo hotových produktů
 - Znečištění z dopravy
-

Pozitivní environmentální aspekty

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Pozitivní environmentální aspekty zahrnují aktivity a procesy podniku, které mají příznivý vliv na životní prostředí.

Příklady pozitivních environmentálních aspektů:

- **Obnovitelné zdroje energie**
 - Používání solární, větrné nebo vodní energie
 - **Snižování emisí**
 - Implementace technologií ke snížení uhlíkové stopy
 - Efektivní recyklace odpadů
 - **Zlepšování biodiverzity**
 - Vysazování stromů a zlepšení habitatu pro divokou přírodu
-

Negativní environmentální aspekty

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Negativní environmentální aspekty jsou činnosti, procesy, produkty nebo služby organizace, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí. Tyto aspekty mohou ovlivňovat ekosystémy, přírodní zdroje, klima a kvalitu života lidí. Identifikace a řízení těchto aspektů je klíčové pro minimalizaci negativních vlivů na životní prostředí.

Příklady negativních environmentálních aspektů:

- **Spotřeba přírodních zdrojů** (nadměrná spotřeba vody, těžba surovin způsobující degradaci půdy a ničení přírodních biotopů, zvýšená poptávka po neobnovitelných zdrojů)
- **Emise do ovzduší** (produkce skleníkových plynů a znečišťujících látek, prachové částice v ovzduší)
- **Produkce odpadu** (skladování nebezpečného nebo komunálních odpadu, znečištění vod toxickými látkami a těžkými kovy)
- **Znečištění půdy a vod** (úniky chemikálií, olejů a pesticidů, nadměrné hnojení a používání pesticidů)
- **Ztráta biodiverzity** (odlesňování, stavba infrastruktury)
- **Hlukové a světelné znečištění** (hluk ovlivňující kvalitu života obyvatel i zvířat, nadměrné osvětlení)
- **Klimatická změna** (globální oteplování, extrémní počasí)

Dopady negativních environmentálních aspektů

- **Ekosystémy:** Ztráta přirozených biotopů, ohrožení druhů, degradace půdy a znečištění vod
- **Lidské zdraví:** Zvýšený výskyt respiračních onemocnění, rakoviny, stresu a dalších zdravotních problémů.
- **Ekonomika:** Náklady na sanaci znečištěných oblastí, kompenzace za škody způsobené přírodními katastrofami, ztráta produktivity.
- **Globální změny:** Zrychlování klimatických změn a jejich dlouhodobé dopady.

Hodnocení environmentálních aspektů

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Hodnocení environmentálních aspektů se provádí s cílem určit, které environmentální aspekty jsou významné a vyžadují opatření.

K hodnocení se často používají kritéria, jako je:

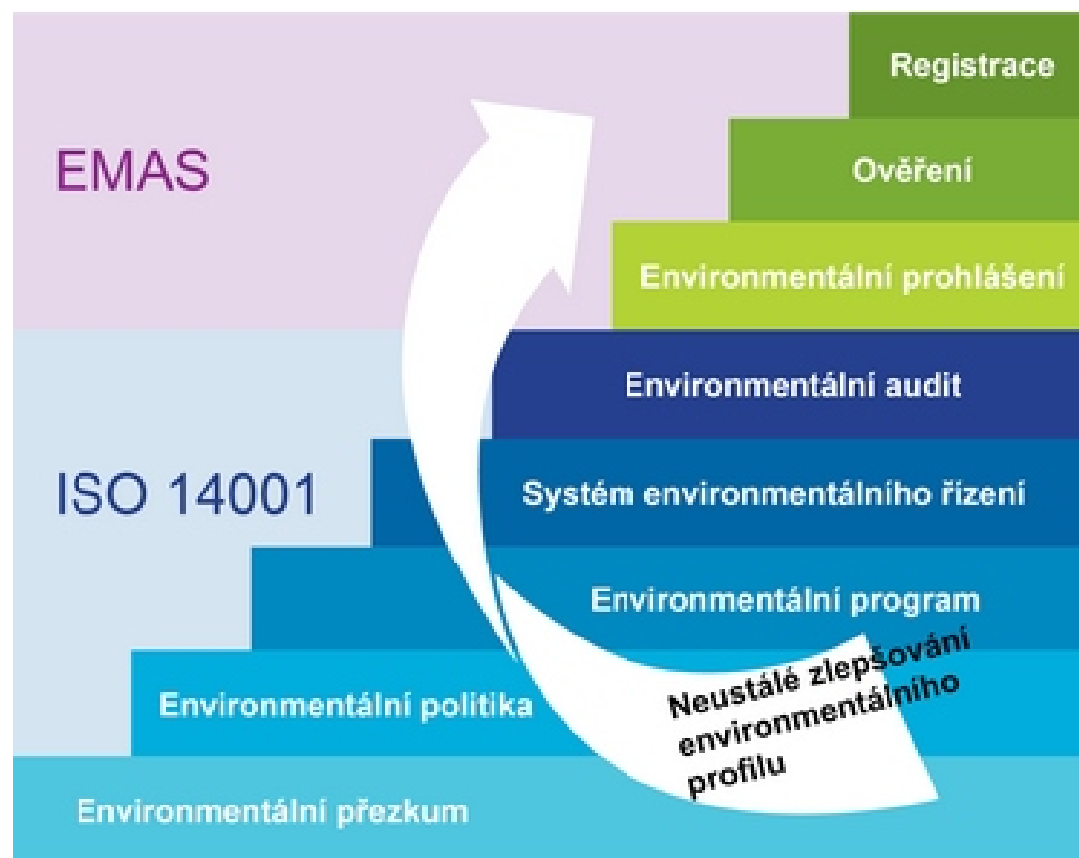
- Míra dopadu na životní prostředí
 - Právní a regulační požadavky
 - Pravděpodobnost výskytu a jeho závažnost
 - Možnost kontroly nebo vlivu organizace
-

Právní rámec a standardy pro environmentální aspekty

- Environmentální aspekty se řeší v souladu s legislativou (např. zákon o ochraně životního prostředí) a mezinárodními standardy, jako je **ISO 14001: Environmentální management**.
 - **EMAS (Eco-Management and Audit Scheme):** Dobrovolný nástroj Evropské unie pro zlepšení environmentální výkonnosti.
 - Organizace by měly systematicky identifikovat a řídit své environmentální aspekty, aby minimalizovaly negativní dopady a zlepšovaly svou environmentální výkonnost.
-

Právní rámec a standardy pro environmentální aspekty

- EMAS versus 14001 – certifikace ISO

Environmentální aspekty a environmentální výkonnost

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Environmentální výkonnost označuje měřitelné výsledky organizace v oblasti řízení jejích environmentálních aspektů. Jde o vyhodnocení, jak dobře organizace snižuje negativní dopady na životní prostředí a plní své cíle v oblasti udržitelnosti.

Klíčové ukazatele environmentální výkonnosti:

- Spotřeba zdrojů (snížení spotřeby energie na jednotku výroby, použití obnovitelných zdrojů energie)
 - Snižování emisí (množství emisí CO₂ na jednotku produkce, eliminace úniků škodlivých látek do ovzduší nebo vody)
 - Odpadové hospodářství (podíl recyklovaného odpadu, snížení celkového objemu odpadu)
 - Ochrana ekosystémů (rekultivace narušených oblastí, ochrana biodiverzity v místě provozu)
 - Soulad s legislativou (dodržování environmentálních zákonů a předpisů, certifikace ISO 14001 nebo EMAS)
-

Propojení environmentálních aspektů a environmentální výkonnosti

1. Identifikace environmentálních aspektů

Organizace nejprve identifikuje a posoudí své environmentální aspekty, aby určila, které z nich mají významný dopad na životní prostředí.

2. Stanovení cílů environmentální výkonnosti

Na základě významných aspektů si organizace stanoví cíle (např. snížení emisí CO₂ o 20 % do roku 2030).

3. Řízení a opatření

Implementují se opatření ke zlepšení výkonnosti (např. modernizace technologií, optimalizace spotřeby energií, zlepšení odpadového hospodářství).

4. Měření a hodnocení výkonnosti

Pomocí ukazatelů (např. uhlíková stopa, energetická náročnost) se pravidelně vyhodnocuje, zda organizace dosahuje stanovených cílů.

5. Neustálé zlepšování

Na základě výsledků měření se implementují další změny a organizace pokračuje ve snižování svého environmentálního dopadu.

Environmentální aspekty a udržitelnost podnikání

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Integrace přírodního podnikatelského prostředí a environmentálních aspektů do strategie firem je nezbytná pro dosažení dlouhodobé udržitelnosti.
 - Společnosti, které proaktivně reagují na environmentální výzvy, mohou získat nejen ekonomické výhody, ale také přispět ke zlepšení životního prostředí a celkového blaha společnosti.
 - Environmentální aspekty jsou úzce spjaty s odpovědným přístupem k využívání přírodních zdrojů a snižováním negativních dopadů podnikání na životní prostředí.
-

Environmentální aspekty pro udržitelnost podnikání

- **Udržitelný rozvoj:**
 - Podniky by měly zajistit dlouhodobou udržitelnost svých činností.
 - To zahrnuje efektivní využití zdrojů a minimalizaci odpadu.
 - **Environmentální legislativa:**
 - Dodržování zákonů a předpisů (např. limity emisí, ochrana vodních zdrojů).
 - Zvyšování požadavků na ekologické audity a certifikace (ISO 14001).
 - **Environmentální řízení a inovace:**
 - Zavádění ekologických výrobních procesů.
 - Investice do obnovitelných energií a cirkulární ekonomiky.
 - **Společenská odpovědnost firem (CSR):**
 - Integrace environmentálních cílů do strategie firmy.
 - Transparentnost a komunikace ekologických iniciativ vůči veřejnosti.
-

Výhody zohlednění environmentálních aspektů

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- **Snížení nákladů:**
 - Úspory energie a zdrojů.
 - Nižší náklady na likvidaci odpadu díky recyklaci.
 - **Konkurenční výhoda:**
 - Získání zákazníků, kteří preferují ekologické produkty.
 - Vylepšení reputace firmy.
 - **Minimalizace rizik:**
 - Vyhnutí se sankcím za nedodržování předpisů.
 - Předcházení škodám způsobeným změnou klimatu.
 - **Podpora inovací:**
 - Rozvoj ekologických produktů a služeb.
 - Vstup na nové trhy spojené s obnovitelnými zdroji a zelenými technologiemi.
-